

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Інтелектуальна власність

Шифр та назва спеціальності

136– Металургія

Інститут

ННІ економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Металургійні процеси та системи

Кафедра

Економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин

Рівень освіти

Другий (магістерський)

Тип дисципліни

Обов'язкова

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Перерва Петро Григорович,

Petro.Pererva@khpi.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 42 роки. Автор понад 500 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Менеджмент інноваційної діяльності», «Підприємницька діяльність».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Глізнуца Марина Юріївна

Maryna.gliznutsa@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин

Досвід роботи – 18 років. Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Економіка інтелектуального бізнесу», "Управління проєктами", «Економічна оцінка прав інтелектуальної власності», «Стратегічне управління інтелектуальною власністю», «Економіка підприємства»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Формування у студентів комплексного розуміння та практичних умінь у галузі інтелектуальної власності, включаючи правові та економічні аспекти створення об'єктів інтелектуальної власності, отримання прав, управління цими правами та захист

порушених прав. Вивчення значення інтелектуальної власності для економічного й культурного розвитку суспільства, а також формування навичок, необхідних для професійного регулювання правовідносин, пов'язаних із правом інтелектуальної власності.

Мета та цілі дисципліни

Набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок у галузі інтелектуальної власності. Мета курсу полягає у сприянні інтелектуальному та соціальному розвитку особистості через вивчення основ правових і економічних аспектів інтелектуальної власності.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК 1 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 6 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 5 Здатність науково обґрунтовувати вибір матеріалів, основного та допоміжного обладнання для реалізації металургійних технологій.

СК 9 Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми металургії в широких та мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності..]

Результати навчання

РН 1 Розробляти технологію виробництва на основі розуміння процесів, що відбуваються, з урахуванням особливостей виробництва та визначати оптимальний режим роботи обладнання з урахуванням наявних невизначеностей та ризиків.

РН 8. Пропонувати нові технічні рішення з урахуванням цілей та ресурсних обмежень, економічних, екологічних, правових та безпекових аспектів, розробляти і застосовувати нові металургійні технології.

РН 9. Організовувати і керувати лабораторним контролем сировини і продукції металургійного виробництва.

РН 11. Вміння використовувати методи захисту об'єктів інтелектуальної власності

РН 14. Розуміння різних способів формоутворення та проектування оснащення для різних видів литва.]

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Немає

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій. Навчальні матеріали доступні здобувачам вищої освіти в

електронному репозитарії Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", на електронних ресурсах кафедри та в Teams.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ до основ інтелектуальної власності.

Ознайомлення з базовими поняттями та принципами інтелектуальної власності. Розгляд історії розвитку цієї сфери, її значення для сучасного суспільства та ключових функцій.

Тема 2. Правове регулювання промислової власності: винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

Дослідження сутності, правового статусу та механізмів охорони об'єктів промислової власності, таких як винаходи, корисні моделі й промислові зразки. Аналіз процедур патентування, критеріїв охороноздатності та юридичних аспектів.

Тема 3. Інтелектуальна власність на засоби індивідуалізації учасників ринку, товарів і послуг.

Вивчення правових аспектів реєстрації та використання таких об'єктів, як товарні знаки, комерційні найменування та географічні зазначення. Розгляд їхньої ролі у комерційній діяльності та правових механізмів захисту.

Тема 4. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Аналіз правового регулювання унікальних, нетипових об'єктів інтелектуальної власності, таких як комп'ютерні програми, бази даних, сорти рослин, породи тварин тощо. Вивчення підходів до їхньої охорони та використання.

Тема 5. Авторське право і суміжні права: правові об'єкти та особливості регулювання.

Огляд авторських прав на літературні, художні та музичні твори, а також прав виконавців, виробників фонограм і мовних організацій. Розгляд міжнародних стандартів і національних особливостей регулювання.

Тема 6. Управління майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності.

Дослідження механізмів передачі, ліцензування та комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. Аналіз договорів, які регулюють використання цих об'єктів, та принципів управління інтелектуальними активами.

Тема 7. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності та боротьба з недобросовісною конкуренцією.

Розгляд способів юридичного захисту прав інтелектуальної власності, механізмів оскарження порушень, ролі судових і адміністративних органів. Вивчення явища недобросовісної конкуренції та способів її запобігання.

Тема 8. Інтелектуальна власність у цифровому світі.

Аналіз впливу цифрових технологій на сферу інтелектуальної власності. Розгляд правових аспектів охорони цифрового контенту, регулювання діяльності в інтернеті та вирішення питань, пов'язаних із порушеннями у цифровому середовищі.

Теми практичних занять

Тема 1. Роль інтелектуальної власності у розвитку економіки та культури суспільства.

Вивчення значення інтелектуальної власності як рушія інноваційного, економічного та культурного прогресу. Аналіз її впливу на підприємницьку діяльність і творче середовище.

Тема 2. Процедура набуття прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

Розгляд особливостей реєстрації прав на об'єкти промислової власності, таких як винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Вивчення умов патентування та процедур захисту прав.

Тема 3. Створення та правова охорона торговельних марок. Формування фірмового стилю. Добре відомі торговельні марки в Україні.

Дослідження процесу створення торговельних марок і правових аспектів їхньої реєстрації. Аналіз формування бренду, фірмового стилю компанії та визнання статусу добре відомих торговельних марок у правовому полі України.

Тема 4. Реєстрація авторського права та охорона об'єктів авторських прав в Україні.

Огляд процесу реєстрації авторських прав, зокрема на літературні, художні та музичні твори. Розгляд особливостей правової охорони цих об'єктів і механізмів їхнього захисту.

Тема 5. Етапи життєвого циклу об'єктів інтелектуальної власності та оцінка їхньої вартості.

Дослідження стадій створення, комерціалізації та використання об'єктів інтелектуальної власності. Розрахунок їхньої ринкової вартості та значення для бізнесу й інвестицій.

Тема 6. Контрафакція та піратство як глобальна проблема.

Аналіз природи контрафакції та піратства, їхнього впливу на економіку й інтелектуальний розвиток суспільства. Огляд міжнародних ініціатив щодо боротьби з цими явищами.

Тема 7. Використання прав інтелектуальної власності в Інтернеті. Умови користувацьких угод.

Розгляд реалізації прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі, зокрема у контексті користувацьких угод, захисту цифрового контенту та регулювання правовідносин онлайн.

Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності в Інтернет-просторі.

Вивчення правових механізмів захисту інтелектуальної власності в Інтернеті. Огляд питань, пов'язаних із порушеннями авторських прав, торговельних марок та інших об'єктів у цифровому середовищі.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с. – 5,67 Мб. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/f10814f3-44d4-4558-b79b-b763120e293a/content>
2. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Створення об'єктів інтелектуальної власності: Навчальний посібник. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. – 407 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/45071/1/%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9E%D0%91%27%D0%84%D0%9A%D0%A2%D0%86%D0%92.pdf>
3. Інтелектуальна власність: підручник / Л.М. Попова, А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
4. Уманців Г. В. Облік об'єктів інтелектуальної власності : монографія / Г. В. Уманців, І. К. Шушакова. – Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2020. – 432 с. <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/b3bdd919ba3dd06e433c68fa18ab11c9.pdf>
5. Сисоєв Ю.О. Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посіб. / Ю. О. Сисоєв, Ю. В. Широкий ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". -

Харків : XAI, 2020. - 79 с. : рис. - Бібліогр.: с. 70-71. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EI%3D%21NBuv\\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EI%3D%21NBuv\\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3D%D0%A5839%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%293%20%D1%8F73%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EI%3D%21NBuv$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EI%3D%21NBuv$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3D%D0%A5839%284%D0%A3%D0%9A%D0%A0%293%20%D1%8F73%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20)

- 6 Право інтелектуальної власності : підруч. / А. В. Аксютіна, Л. В. Межевська, О. В. Нестерцова-Собакар та ін. ; за заг. ред. і передм. д-ра юрид. наук, доц. Т. В. Ярошевської. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 336 с. https://document.kdu.edu.ua/info_zab/081_1737.pdf
- 7 Чепис О.І., Булеца С.Б., Олійник Р.Б., Ревуцька І.Е. Литвин С.Й. Право інтелектуальної власності: навчально-методичний посібник для студентів юридичного факультету. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 52 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51084/1/%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9E%20%D0%86%D0%9D%D0%A2%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%A3%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%87%20%D0%92%D0%9B%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86.pdf>

Додаткова література:

- 1 Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», від 05.07.1994, № 850-IV, ред. від 16.10.2012.
- 2 Закон України «Про охорону прав на промислові зразки», від 15.12.1993, № 850-IV, ред. від 16.10.2012.
- 3 Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг», від 15.12.1993, № 3689-XII, ред. від 09.04.2015.
- 4 Закон України «Про авторське право та суміжні права», від 23.12.1993, 3792-XII, ред. від 23.03.2017 р.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в

навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводиться до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри

Володимир КУЧИНСЬКИЙ

24.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП

Ольга ПОНОМАРЕНКО